

Előadás az MSZP Biztonságpolitikai Tagozatának Nemzetbiztonsági Munkacsoportja által szervezett, **A nemzetbiztonsági szolgálatok reformjának szükségessége** című tanácskozására
(Várhalmi Miklós, 2000.12.02.)

A rendezvény egyik aktualitását az adja, hogy a Biztonságpolitikai Tagozat, mint az MSZP-nek szervezetileg és szakmailag is erreilletékes fóruma, elkészítette az MSZP biztonságpolitikai koncepciójának első változatát, melynek nemzetbiztonsági fejezete gazdagodhat ezen tanácskozás gondolataival is.

Kiselőadásom nem pártpolitikai indíttatású, hanem meghatározóan szakmapolitikai jellegű annak érdekében is, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok működésével kapcsolatos témák továbbra se essenek áldozatul pártpolitikai csatározásoknak, de minimális mértékben kikerülhetetlenek a pártpolitikai vonatkozások. A nemzetbiztonsági témákról az a véleményem, hogy azon kevesek közé tartoznak, amelyek eddig talán a legkevésbé estek áldozatul pártpolitikai vitáknak.

Az alábbi gondolataimmal, javaslataimmal személyes álláspontomat képviselem.

A tanácskozás címéhez igazodva néhány, ez évi, a nemzetközi titkosszolgálatokhoz kapcsolódó, nyílt hírrel kívánom a figyelmet ráirányítani az újszerű nemzetközi kezdeményezésekre, véleményekre, szándékokra. Majd ezek alapján, tekintettel a régi és az új nemzetközi, biztonsági, védelmi kockázatokra, a magyar nemzetbiztonsági védelmi szerep és felértékelődésének a kiemelésével illetve a reform szükségességére vonatkozó javaslataimmal fejezem be.

1. HOLLANDIA (forrás: Internet: INDEX)

A holland titkosszolgálat feladatköre tovább bővíthet, és a lehallgatási jogai is szélesednek, ha elfogadják a kormány által beterjesztett törvényt. Eszerint a szolgálat válogatás nélkül lehallgathatja a más országok polgárai között zajló műholdas kommunikációt és speciális kulcsszavak alapján szaglászhat az interneten. A holland titkosszolgálat emellett titkosszolgálati pluszfeladatokat is kap, hiszen ezentúl a gazdasági információkat is gyűjtenie kell. Úgy néz ki, Hollandia egy kis Echelont épít magának (megjegyzés: erről az angolszász, globális lehallgató rendszerre a későbbiekben még kitérek). A holland parlamentnek benyújtott jogszabály felhatalmazza a holland belbiztonsági szolgálatot, hogy lehallgassa a nemzetközi műholdas és rádiós kommunikációs csatornákat. Immár céltalanul lehallgathatnak bárkit, hogy ennek révén esetleg olyan beszélgetéseket, személyeket vagy csoportokat azonosíthassanak, amelyek érdekesek lehetnek a titkosszolgálat számára, az ország biztonsága, védelme érdekében. Ennek kivitelezésére az amerikai-brit-ausztrál Echelonhoz hasonló, kulcsszavakból álló rendszert akarnak használni. Az éterben folyó kommunikációt közvetlenül megcsapolhatják, vagyis a GSM forgalom megfigyeléséhez például nem kell a telefontársaságokhoz fordulniuk.

Saját hálózatot, vevőállomásokat építhetnek ki, így a kívülállók számára teljesen láthatatlanul végezheti tevékenységét. A holland kormány emellett hidegvérűen azt is értésre adja, hogy a lehallgatott üzenetek tartalmának megismerése egy elkerülhetetlen rossz, alapvetően ez nem célja a válogatás nélküli lehallgatásnak. A lehallgatott üzeneteket és beszélgetéseket egy évig szabad megőrizni, a titkosított kommunikációt még ennél is tovább “amíg a visszafejtéshez adottak nem lesznek a feltételek.” **A nemzeti érdekek védelmében kifejtett kémtevékenysége mellett a holland titkosszolgálat kifejezett megbízást kap a gazdasági kémkedésre, ha az “létfontosságú gazdasági érdekeket” érint. Ezen kívül a törvénytervezet a szolgálat számára legálissá teszi a számítógéprendszerek elektronikus és fizikai értelemben vett feltörését.** Behatolhatnak lakásokba és irodákba, adatokat tulajdoníthatnak el számítógépekről vagy azokat módosíthatják illetve törölhetik. Trójai faló programokat installálhatnak, jelszavakat szerezhetnek meg, hogy ezzel biztosítsák a rendszerbe való bejutást és hogy feltörhetőek legyenek a titkosítási eljárások. **A hír alapján kiemelem, hogy ENSZ, NATO és Európai Unió tagországról van szó, amelyből szándékokat, célokat, módszereket célszerű elemeznünk, természetesen a saját helyzetünket, érdekeinket és ésszerű lehetőségeinket is figyelembe véve.**

2. FRANCIAORSZÁG (forrás: Internet: INDEX)

A francia ipari miniszter szavai szerint az ország minden erőfeszítést meg fog tenni, hogy a francia cégek felkészülhessenek a nemzetközi gazdasági háborúra. Ebben a viaskodásban az információ a megszerzendő nyersanyag. “Világszerte tombol a gazdasági háború, és mi a kellős közepében ülünk” – mondta a miniszter. Egy olyan országnak, amely a világpiacon naprakész és ütőképes akar lenni, gondoskodnia kell arról, hogy hozzáférjen a fontos információkhoz. Jelenleg a világ országai nem egyformán férnek hozzá az információkhoz – mondta a francia miniszter. Az egyenlőtlen erőviszonyokért az USA és Nagy Britannia által üzemeltetett Echelon lehallgató rendszer is felelőssé tehető. Ezen a csatornán az angolszász országok értékes piaci információkhoz jutnak, amelyeket továbbadnak saját cégeiknek. Szavai szerint minden francia minisztériumba ipari titkosszolgálati szakértőket küldött a kormány, hogy összehangolhassák az információszerezést. Ugyanakkor üzletemberek számára felkészítő programokat állítanak össze, hogy kivédhessék a telefonos és számítógépes hálózatok megcsapolásával operáló gazdasági kémeket. **Ugyancsak kiemelem, hogy ENSZ, NATO és Európai Unió tagországról van szó. Ezen hír alapján is szándékokat, célokat, módszereket célszerű elemeznünk, természetesen a saját helyzetünket, érdekeinket és ésszerű lehetőségeinket is figyelembe véve.**

3. **EGYESÜLT-ÁLLAMOK** (forrás: **Neue Zürcher Zeitung**)
Gregory Treverton a Nemzetbiztonsági Tanács volt igazgatóhelyettese az alábbi véleményét fejezte ki az amerikai hírszerzésről és annak jövőjéről. A hidegháború befejeződése nagy változásokat idézett elő a hírszerző szolgálatoknál. Ha ezek az intézmények fenn akarnak maradni, akkor alapvetően módosítaniuk kell a mentalitásukat. A hírszerzés arra szolgáló eszköz, hogy a politikai döntéshozóknak jobb értesüléseket és elemzéseket lehessen a rendelkezésére bocsátani. Ha a hírszerző szolgálatok azt akarják, hogy a hidegháború lezárultával is jövőjük legyen, akkor ezt a jövőt alapvetően nemcsak a kémkedésre, hanem az odafigyelésre, nemcsak az információk gyűjtésére, hanem a kiválogatására, nemcsak a titkokra, hanem a szakértők kiképzésére kell alapozniuk. Kétségtelen, hogy az a világ, amelyben a felderítő szolgálatok manapság tevékenykednek, meglehetősen kaotikus a megelőző korszakhoz képest. **Az amerikai titkosszolgálatoknak a hidegháború idején lényegében egyetlen vizsgálendő célponttal kellett számolniuk, a Szovjetunióval. Ugyanakkor rohamosan fejlődtek ebben az időszakban azok a különleges technológiák, amelyek felhasználásával felderítő és lehallgató műholdakat lehetett felbocsátani a világűrbe. Minden lehetővé tette a titkosszolgálatok számára a feladataik még jobb ellátását, de mit sem változtatott az alapvető rendeltetésükön (megjegyzés: kiemelném a rendeltetésváltoztatás célszerűségét, szükségességét).** A mai világ számos tevékenységi területtel, rengeteg fogyasztóval és hatalmas mennyiségű információval szolgál a hírszerző szolgálatoknak, ezeknek az információknak a zöme azonban nem eléggé megbízható forrásokból származik. Rendkívül nehéz itt elválasztani a búzát az ocsútól. **Ki gondolta volna például, hogy a küszöbön álló indiai atomkísérleteket a kanadai vallási közösségben közkézen forgó, Indiával szemben ellenséges beállítottságú, kétes hírű hírlevél fogja legegyértelműbben és legmegbízhatóbban előre jelezni. Az Egyesült Államok Indiában nyilvánvalóan egyetlen valamire való hírszerzővel sem rendelkezett.** Minél több információhoz lehet hozzáférni, annál szükségesebbé válik a feldolgozásuk. Miközben az információgyűjtés könnyebbé válik, egyre nehezebb lesz a szelektálás. Miért éppen a hírszerző szolgálatoknak kell végezniük ezt a munkát? Erre a kérdésre egyszerű válasz adható: azért mert már amúgy is ők csinálják és emiatt a legjobb szakértők ebben. Az ilyen tevékenység zömét ugyanakkor a magánszektor fogja elvégezni a jövőben. A hírszerző szolgálatok akkor tudnak majd "értéktöbbletet" előállítani, ha az esetleges titkos értesüléseket is felhasználják és képesek lesznek a maguk tevékenységét a kormányzat szükségleteihez igazítani. **A hírszerző szolgálatokon és a kormánykörökön kívül álló alanyoknak, professzoroknak vagy a nem állami érdekeltségű szervezetek szakértőinek valamint a magángazdaság kiemelkedő személyiségeinek kellene a CIA-elemzők legfontosabb kollégáivá**

válniuk. Ha a CIA továbbra is úgy tevékenykedik, ahogy mostanság, akkor félő, hogy irrelevánssá válik. Az amerikai szakértői vélemény, elemzés, javaslat nemzetközi vonatkozásait ajánlom a figyelmünkbe, még ha ezek egy olyan országból származnak is, mely háborúktól távol, külön földrészen helyezkedik el és amelynek világpolitikai, gazdasági, nemzetközi rendvédelmi ereje évente kb. 300 milliárd dollár védelmi költséget és ezen belül kb. 30 milliárd dollár hírszerzési költséget jelent.

4. ECHELON: a globális angolszász lehallgató rendszer (forrás: Internet: NBC, Népszabadság)

A három földrész öt országát átfogó rendszer neve: Echelon. Magyarul: harcvonal. Az angolok és az amerikaiak a második világháborúban szorosra font "különleges kapcsolat" nyomán, 1947-ben megkötöttek egy máig ismeretlen szövegű titkosszolgálati együttműködési megállapodást. **A hidegháborús célokat szolgáló Echelon – a három további angolszász állam részvételével – a hetvenes években alakult ki és 1995-ig számos fejlesztést ért meg.** A rendelkezésre álló információk szerint a rendszer "agya", az NSA központja a Maryland-ben van. Itt harmincnyolcezen dolgoznak. **A "nagy szemeket" és a "nagy füleket" – azaz a 120 db, több tíz méteres átmérőjű radart – négy kontinensen, Nagy-Britanniától Ausztráliáig helyezték el. Ezek gyűjtik be a telefonon, faxon vagy e-mailen küldött és műholdon befogott információkat: szakemberek szerint naponta kétezer milliárd bitet. Naponta kétszer annyit, mint amennyi a washingtoni Kongresszusi Könyvtár teljes anyaga. A rendszer "ujjaiként" az Oroszország és Észak-Afrika körül cirkáló tengeralattjárók szolgálták: víz alatti kábeleket tapogattak le. Az NSA egy volt ügynöke tavaly azt nyilatkozta az egyik ausztrál tévécsatornának, hogy "a Cég" sikeresen happolt el az amerikai távközlési óriás, az AT&T számára egy komoly indonéziai megrendelést a japán NEC elől. Kiderítették a konkurencia ajánlatát, majd alákínáltak. A londoni The Sunday Times úgy tudja: hasonlóan járt egy francia elektronikai nagyvállalat egy brazil biztonságtechnikai tenderen, amelyen alulmaradt amerikai riválisával szemben. Ötmilliárd dollárról mondhatott le – a McDonnell-Douglas javára – az Airbus, amely 1994-ben egy szaúd-arábiai vadászgép-megrendeléstől esett el. Egy kompetens német szakember kiszámoltatta: az európai iparnak 20 milliárd dollár jövedelem kiesést okozott az angolszász hálózat.**

Az amerikai kormányhivatalok tagadják, hogy az Echelont ipari kémkedésre is használták volna. James Woolsey, a CIA 1995-ben leköszönt igazgatója szerint örültség azt gondolni, hogy az Egyesült Államok kormánya magánvállalatokat támogat és az Amerika után kullogó Európából számukra hasznosítható műszaki-gazdasági információkat tudnának szerezni. Annyit azonban elismert: ha

korruptiót gyanítottak a nagy nemzetközi megrendeléseknél, akkor értesítették az elnöki adminisztrációt.

Egy kanadai titkosszolgálati tiszt arról számolt be: az ötös együttműködés egyik fő eleme éppen az volt, hogy a nemzeti szolgálatok nem kényszerültek a hazai törvények áthágására. Kényes ügyekben valamely "tagtársat" kérték fel és a szívességet más területen viszonyozták.

Nyugtalanságot keltettek az Echelonról kiderült részletek Moszkvában is, mégpedig annak eredeti, "hidegháborús" funkciója okán. Az orosz védelmi minisztérium különösen tart a hálózat legújabb kapcsolt elemétől, a norvégiai Globus-2 radarrendszertől. Moszkvában azt állítják: az új "függelék" az Északi flotta és a légi erők megfigyelésére, valamint – a frekvenciák többségén – telefonbeszélgetések lehallgatására szolgál. Igaz, az orosz sajtó Moszkva saját portája előtt is sepet. Az Izvesztyija megírta: a дума elfogadta, Putyin ügyvezető elnök pedig aláírta azt a megfigyelési hálózatot engedélyező törvényt, amelyben Moszkva többek közt az orosz felhasználói igényekhez igazított Windows 2000 programcsomag és az MS-DOS operációs rendszer biztonságtechnikai korrekcióját kérte a Microsofttól (Ha ez igaz, akkor a globalizáció szép példája.)

Hozzá kell szoknunk, hogy az ipari tevékenység a nemzetbiztonság része lett – szögezte le a német Iparbiztonsági Szövetség elnöke. Szerinte ez a fajta tevékenység egyre agresszívabb formát ölt: a titkokat eddig nem tapasztalt mértékben csapolják meg. Ezen információk is fontosak és hasznosíthatók, melyekből általánosítható, nemzeti következtetéseket is le kell vonni, ami természetesen szintén megfelelő szakértői csapatmunka keretében reális.

5. **Véleményem, javaslataim a magyar nemzetbiztonsági szolgálatoknak az ország biztonságában, védelmében betöltött helyzetéről, szerepéről, jelentőségéről, értékeiről, felértékelődéséről, egy esetleges reform szükségességének megfontolásairól, különös tekintettel az előző, mintavételes hírekkel illusztrált, nemzetközi kihívásokra.**
  - 5.1. **Egy reális, széleskörűen egyeztetett (lehetőleg hat-párti egyeztetés) nemzeti biztonsági (védelmi) stratégia kidolgozása hozhatná ki igazán azt, miszerint az ország komplex biztonságában illetve védelmében a nemzetbiztonsági szolgálatok szerepe, súlya, értéke, hasznosíthatósága, napi fontossága sokkal nagyobb, jelentősebb, mint amennyit ebből az elmúlt tíz év során, különböző súllyal a Kormányok, kormánykoalíciók, meghatározó (vezető) kormánypártok, miniszterelnökök igényeltek, mint ahogy kezelték azokat. (Itt kívánom kihangsúlyozni, hogy ez nem a jelenlegi helyzet kritikája, hanem az elmúlt tíz évre vonatkozó összesített véleményem.) A szolgálatok a kiemeltebb biztonsági, védelmi elemekkel, mint a katonasággal, a rendőrséggel összehasonlítva is alulértékelt, kihasználatlan. Megfelelő szakmai elemző munka alapján**

kimutatható, hogy megváltozott az ország biztonságát fenyegető veszélyforrások szerkezete és így a megelőzésükre, kivédésükre szinte egyáltalán nem katonai, hanem egy részében rendőri és jelentős részében nemzetbiztonsági (titkosszolgálati) szakemberek, módszerek, eszközök is szükségesek, különösen a mindennapok folyamatában. A nem elég megfelelő értékítéleteknek több oka is lehet:

- 5.1.1. bizalmatlanság a szolgálatokkal illetve munkatársaikkal szemben
  - 5.1.2. konzervatív, merev, történelmi hagyományok miatti beidegzések
  - 5.1.3. aggodalom attól, hogy nehezebben kézben tarthatónak tartott terület és ez árthat egy (vagy több) párt megítélésének, főleg annak, aki a szakmai területet vezeti
  - 5.1.4. szűklátókörű biztonsági, védelmi szemlélet, a mai kor nemzetközi kihívásait nem a súlyukon kezelő felfogások
  - 5.1.5. szinte alapvetően a katonaságában és rendőrségben gondolkodó beszűkült reflexek
  - 5.1.6. a NATO tagságból fakadó eufória, miszerint mi most már védettek vagyunk
  - 5.1.7. nem elég széles látókörű szakmapolitikai (titkosszolgálati) hozzá nem értés
  - 5.1.8. a nemzetközi titkosszolgálati tevékenység változásainak, jelenlegi helyzetének, valóságos és prognosztizálható kockázati hatásainak nem kellő súllyal történő megismerése, elemzése, értékelése
  - 5.1.9. hatásvizsgálat nélküli költségvetési kifogások
  - 5.1.10. egyéb okok
- 5.2. A költségvetési támogatottság alapján történő parlamenti értékítélete a szolgálatoknak egyértelmű amellet, hogy a jelenlegi Kormány, a kormánykoalíció, kiemelten a FIDESZ vonal megemelte a támogatás mértékét (ezt az segíthette elő alapvetően, hogy stabilizált és fejlődésében megalapozott gazdaság állt rendelkezésre 1998-ban), melynek keretében bércorrekciókat (jóllehet „csak” az 1994-1998 közötti időszakban megemelt illetményalapot töltötték fel), jelentősebb infrastruktúrális és operatív rendszer- és eszközberuházásokat hajtottak végre, amelyek az elmúlt tíz évhez képest jelentős előrelépést jelentenek a védelmi készségben. Az öt nemzetbiztonsági szolgálat éves költségvetése azonban így is csak kb. 32 milliárd forint, ami az ország komplex biztonságában betöltött szerepe alapján, a nemzetközi kihívások, kompatibilitás miatt is igen kevés. Ez az elmúlt tíz év integrált hátránya, adóssága az ország biztonságáért, védelméért. A félreértések elkerülése érdekében itt is kihangsúlyozom, hogy ez nem a jelenlegi helyzet nemzetbiztonsági vonatkozású kritikája. A nemzetbiztonsági költségvetési keretnek a teljes magyar és azon belül a védelmi célú költségvetésen belüli, további emelését az alábbiak is indokolják. Amennyiben a bérezés nem éri el a piaccgazdasági illetve versenyszféra jövedelemviszonyait, úgy a magasan kvalifikált,**

többynyelvű, igen jelentős költségráfordítással kiképzett és gyakorlatot szerzett, alkalmanként életveszélyt is vállaló szakemberek elhagyták és folyamatosan elhagyják a szolgálatokat és a kontraszelekció folytatódik. A jelentős költséget jelentő technikai eszközök fejlesztése nélkül a személyi potenciál kevésbé használható ki. Az ügynöki hálózatépítésnek és fenntartásának költségei nagyrészt külföldi fizetőeszközben jelentkeznek, ami a valutaárfolyamok változásai miatt is növekvők, pedig megfelelő hálózatok nélkül nem lehet eredményes munkát végezni. **A mintegy 32 milliárd forintos költségvetés alacsony voltát erősíti, hogy a komplex biztonságban, a véleményem szerint a három meghatározó pillér közül a katonaság, a rendőrség mellé a hírszerzést-elhárítást jobban fel kellene hoznunk, sőt ki kellene emelnünk. Mindezt egyrészt azért, mert a másik két pillér kevés a mai kor napi biztonságához. A katonai fenyegetettség a legkisebb, a NATO szerepünknek természetesen meg kell felelnünk, de napi feladata a biztonságban a katonaságnak sokkal kisebb, mint például a rendőrségnek illetve a hírszerzésnek-elhárításnak. Ezt támasztja alá az is, hogy katonai szakértők szerint Magyarország biztonságát egyetlen szomszédos ország katonai támadása sem fenyegeti. A másik fő pillére a biztonságban a rendőrség, amely a maga eszközeivel a belső rend alapvető jogosítottja, de csak a saját eszközeivel. Amennyiben rendeznénk a titkosszolgálati módszerek és eszközök használatának jogosítványait, ezeket kizárólagosan vagy elsősorban a nemzetbiztonsági szolgálatokhoz rendelnénk, úgy a rendőrség a közrend, a közbiztonság, a bűnmegelőzés, a bűnüldözés rendőri területeit, rendőri eszközökkel művelné. A napi, nemzetközi kihívások, a biztonságot veszélyeztető tényezők bonyolultabbak, súlyosabbak, magas szervezettségűek, sok szálon kapcsolódhatnak nemzetközi vonatkozásokhoz, láthatatlanok, amelyek miatt ezekkel elsősorban a nemzetbiztonsági szolgálatoknak célszerűbb foglalkozniuk. Például ide sorolom a terrorizmust, a negatív gazdasági hatásokat (nemcsak a gazdasági bűncselekményeket), a felénk irányuló nemzetközi műszaki-gazdasági-ipari-pénzügyi hírszerzést, fegyverkereskedelmet, kábítószer kereskedelmet nukleáris anyagok kereskedelmét, ellenséges vallási-etnikai szerveződések - tevékenységeket, korrupciót, infokommunikációs bűncselekményeket, a szervátültetéssel, a klónozással, a genikával kapcsolatos bűncselekményi lehetőségeket, a környezetvédelmet, a geopolitikai-történelmi szempontból még legalább néhány évtizedig ellenérdekelte országok hírszerzésének elhárítását, stb. A szolgálatok szélesebb körű tevékenységi szemléletének változását indokolja a szolgálatok tevékenységéből kinyerhető műszaki-gazdasági-pénzügyi információk hasznosítási lehetősége is.**

- 5.3. Az 1994-1998 közötti időszak a titkosszolgálatok hasznosításában, működtetésében és irányításában nem volt egészen sikertörténet, bár ebben bizonyos fokig közrejátszottak a gazdaságstabilizáló intézkedések is, amelyek a finanszírozásban komoly korlátokat jelentettek. Ezen egy következő, sikeres választási- és kormányciklusunkban feltétlenül változtatni kell, különös tekintettel a Kormány ez irányú igényességére, koncepciózusságára, a megfelelő irányító személyek kiválasztására, a költségvetési támogatásra, a Szolgálatoknak az ország megváltozott szerkezetű veszélyforrásainak kezelésében betöltött meghatározó szerepére.
- 5.4. Nem tartom szerencsésnek azt, hogy az MSZP részéről többször is megjelent az, hogy Mi kevesebbet adnánk a titkosszolgálatoknak. Kétségtelenül, hogy például a nyugdíjak, az oktatás, az egészségügy, stb a lakosság közvetlenebb érdekeit érintik és igen komoly hátrányban vannak, de ennek szembeállítása egy biztonsági, védelmi elemmel nem politikus, mivel azt az érzetet is keltheti, hogy a titkosszolgálatok költségvetése viszi el a pénzt az oktatás, az egészségügy, a nyugdíjak elől. Kétségtelenül egy ország költségvetésén belül az egyes területek, fejezetek az egész részei, de eldöntésük belpolitikai súlyozású feladat, viszont egyes területek direkt szembeállítása nem megfelelő módszer semmiképp.
- 5.5. Mindezek alapján a reform konkrétebb szükségességéről, módszereiről:**
- 5.5.1. A reform tényét, jellegét, szükségességét szakmapolitikai csapatmunkában kell előkészíteni, majd lehetőség szerint pártpolitikai konszenzusok alapján eldönteni és kidolgozni a gyorsan változó környezeti feltételek által determinált lehető legrövidebb időn belül. Ne hagyjuk, hogy esetleges pártpolitikai érdekek megakadályozzák az ország biztonságát, védelmét alapvetően befolyásoló vizsgálatnak és döntésnek az ellehetetlenülését, kilátástalanságát, mivel a nemzetbiztonsági kockázatok nem várnak.**
- 5.5.2. Az ország biztonságának, védelmének alapja egy nemzeti biztonsági stratégia kell legyen, melyet a folyamatosan változó bel- és külpolitikai, társadalmi, gazdasági környezet miatti folyamatos elemzések alapján rugalmasan korrigálni kell a változó kockázatoknak, kihívásoknak történő megfelelések érdekében. Tudomásom szerint ilyen teljességi igényű anyaggal az ország még nem rendelkezik.**
- 5.5.3. Ebben a nemzeti biztonsági stratégiában a nemzetbiztonsági területnek külön fejezete kell, hogy legyen, mely reális célok alapján megalapozza a legcélszerűbb jogi, szervezeti, pénzügyi, szervezési, irányítási, szakmai, személyi, technikai, stb kereteket.**
- 5.5.4. A jelenleg érvényben lévő nemzetbiztonsági törvény, bár már öt éves, de még mindig alkalmas arra, hogy betöltse szerepét és megfelelően szabályozza az ország biztonságában,**

védelmében résztvevő szolgálatok munkáját. Természetesen ennyi idő alatt, figyelembe véve a bel- és külföldi környezet változásait már lehetnek célszerű, szükségszerű módosítási, változtatási igények. Egyik módszer ezen igények lekezelése törvénymódosítással, amennyiben a szükséges parlamenti többség elérhető és/vagy alacsonyabb szintű szabályozással. A másik módszer egy új törvény szerkesztésének megkezdése, a nemzeti védelmi stratégia kidolgozására és konszenzusos elfogadására alapulva.

5.5.5. Egy ilyen komplex, nemzeti biztonsági stratégiából indítandó reformhoz és/vagy nemzetbiztonsági törvénymódosításhoz kapcsolódó konkrétebb javaslataim vagy inkább gondolat kísérleteim a következők:

5.5.5.1. A fegyveres testületek és a rendvédelmi szervek jogi szabályozásainak, hatáskörének, jogkörének, tevékenységének felülvizsgálatán és összhang teremtésén alapuló módosítások, különösen a nemzetbiztonsági szolgálatok súlyára, szerepére való tekintettel is (ennek keretében a honvédelmi törvény, rendőrségi törvény, nemzetbiztonsági törvény összhangja)

5.5.5.2. A tevékenység maradjon önálló miniszter illetve esetleg minisztérium által irányított

5.5.5.3. A miniszterhez illetve az esetleges minisztériumhoz három szervezet tartozzon:

5.5.5.3.1. A Magyar Köztársaság Hírszerző (vagy Információs vagy Felderítő) Hivatala

5.5.5.3.2. A Magyar Köztársaság Biztonsági (vagy Nemzetbiztonsági vagy Elhárítási) Hivatala

5.5.5.3.3. A Magyar Köztársaság Belső Ellenőrzési (Belbiztonsági) Hivatala (a teljes belső elhárítás a fegyveres testületek és rendvédelmi szervek vonatkozásában)

5.5.5.4. A szolgálatok összevonásánál a funkcionális megosztást (hírszerzés és elhárítás) a célszerűbb, nem pedig külön a katonai hírszerzés és elhárítás valamint a külön a polgári hírszerzés és elhárítás összevonása, mivel a hírszerzés és elhárítás célja, módszerei, eszközei eltérőek, működési területe is eltérő (belföld és külföld), stb. A polgári és katonai jellege a tevékenységeknek nem jelent olyan különbséget, mint a funkcionális jelleg, sőt a polgári és katonai jellegű tevékenységek összhangjának, szakértői átfedésének, módszereinek, és eszközrendszerének célszerűségei is erősítik a közös irányítást, összefogást. Természetesen a polgári és katonai területeknek egy szervezeten belüli elkülönítése egyértelmű, például a szervezet vezetőjének helyettesei szintjén. Továbbá úgy gondolom, hogy nem feltétlenül kell egy katonai jellegű szervezetnek közvetlenül a honvédelmi minisztert informálni, hanem ez is a kormány felé

kellene, hogy történjen, mint a polgári szolgálatok esetében, hiszen a Kormánynak tagja a honvédelmi miniszter is. Az összevonásokkal kapcsolatos túlhatalmi aggályokat a történelem, az elmúlt tíz év már lelépte, túlhaladottak.

- 5.5.5.5. A fegyveres testületek és rendvédelmi szervek között egy az eltérő minisztériumok felett álló operatív koordinációs testület létrehozása, melynek az összefogást, akciózást igénylő ügyekben azonnali operatív intézkedési jogosítványai lennének
- 5.5.5.6. A szakmai képzési rendszert felülvizsgáló, kidolgozó, megerősítő intézkedések, melyek nagyban elősegíthetik azt, hogy a jól képzett magyar hírszerző és elhárító legalább egyenrangú partnere legyen nemzetközi ellenfeleinek. Ugyanis a képzett magyar tehetség minden területen versenyképes a világon (lásd informatika: például Egyesült Államok, Németország, Oroszország vonatkozásában is).
- 5.5.5.7. A szolgálatok merev szervezeti struktúrái mellett, a szolgálatokon belül és a szolgálatok között olyan rugalmas kapcsolat, mely lehetővé teszi feladatorientált team-ek gyors, operatív létrehozását
- 5.5.5.8. A nemzetközi kapcsolatok kiszélesítése és lehetőségeinek minél jobb felhasználása oly módon, hogy a nemzeti hírszerzési és elhárítási önállóságunk ne oldódjon fel ezekben az együttműködésekben
- 5.5.5.9. A szolgálatok és a civil szféra kapcsolataiban rejlő lehetőségek feltárása és hasznosítása (minisztériumok, intézmények, gazdasági társaságok, lakosság, stb)
- 5.5.5.10. A szolgálatok valamint az ott keletkezett információk tudatos és tervezett felhasználása az ország nem biztonsági és nem védelmi területein is
- 5.5.5.11. Az ismertett nemzetközi példák alapján a szolgálatok lehetőségeinek kiszélesítése, hiszen a holland és francia példák, szándékok is végtére eurokonformok. Az angolszász, amerikai megoldások, módszerek sem puhák, érzelgősek és az emberi jogok előtt nem mindenáron térdelhajtóak, hiszen a kivédendő, támadó tényezők is igen kemények és összetettek. Megjegyzem, hogy egy ország biztonságához, védelméhez szükséges módszerek, eszközök és az emberi, személyi jogok védelme bizonyos mértékben ellentmondásos, tehát kompromisszumokat igénylő területek, de erre szolgálnak a törvényi szabályozások.
- 5.5.5.12. Az ország védelmi költségvetésén belül, a nemzeti biztonsági stratégiára alapuló nemzetbiztonsági törvénynek megfelelően a szükséges és megfelelő szintű működési valamint fejlesztési célú, személyi és technikai keretek biztosítása, esetleg a mindenkori GDP függvényében, egy alsó korlát mellett.

- 5.6. Az ismertetett javaslataim nem biztos, hogy mindegyike változatlan formában megállja helyét egy szakértői csoport mérlegelésében, ami azt is jelenti, hogy az ország nemzeti stratégiája, lebontva a megvalósításig csak megfelelően összeállított csapatmunkában alakítható ki.